

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[«російські класики сьогодні би аплодували, вітали та убивали нас»: публіцист Юрій Макаров про деколонізацію мислення та «велику російську культуру». – Мирослава Барчук](#)

[Виселяючи архів-музей літератури й мистецтва, влада загрожує національній безпеці – директорка. – Олеся Бойко](#)

Вшанування пам'яті

[«Вінграновський-88» за участі Schmalgauzen: перший показ дипломного фільму письменника «Василь» і не тільки. – Оксана Заблоцька](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[«Українці стали лідерами у злочинності в Німеччині». Огляд російської дезінформації за 25 листопада – 1 грудня 2024 року. – Орест Сливенко](#)

[Україна обмежена в інструментах контрпропаганди на Заході. росія ж не обмежена нічим, – Віктор Березенко. – Олена Ярема](#)

[Центр нацспротиву: російські окупанти на ТОТ Донеччини проводять лекції про шкоду західного кіно. – Валерія Буняк](#)

Медіа

[У Верховній Раді відкрили виставку, присвячену загиблим через російську агресію медійникам. – Валерія Буняк](#)

Мовні питання

[Оголосили результати Радіодиктанту національної єдності 2024: хто перемогли. – Поліна Горлач](#)

Креативні індустрії

[«Стіни, що дихають» від української студії отримали міжнародну премію \(ФОТО\). – Микита Кишиневський](#)

Благодійність

[Поезія, що документує війну: в Києві читатимуть вірші українською, англійською та польською мовою та збиратимуть на ЗСУ](#)

[Rohata Zhaba, хейтспіч, Мотор'ролла та Bah.Roma: у Києві пройде благодійний фестиваль Бешкет. – Марічка Максимець](#)

Синтез мистецтв

[У Києві покажуть пластично-поетичний перформанс про внутрішню опору «ІІ MOVA». – Катерина Кадакова](#)

Театр

[«Театр – це не розвага». Огляд нагородження переможців Фестивалю-премії ГРА. – Юлія Ліннік](#)

[У київському Центрі Курбаса покажуть VR-виставу «Книги Якова» за романом Ольги Токарчук. – Ксенія Білаш](#)

[Харківський театр «Нафта» готує прем'єру про Салтівку 1990-х. – Ксенія Білаш](#)

Хореографічне мистецтво

[«Ми залишаємо багато простору глядачу для власної інтерпретації». – Софія Сіренко](#)

Музика

[«Я грав музику для народу України». – Вікторія Антошевська](#)

[У Львові й Києві скрипалька Соломія Івахів презентує альбом «Українське Різдво», виданий у США. – Андріана Стахів](#)

Візуальні мистецтва

[Як Україна лишилася непоміченою на бієнале сучасного мистецтва Manifesta 2024. – Катерина Підгайна](#)

[Біля Золотих Воріт відкрили інсталяцію, присвячену інклюзивності \(ФОТО\). – Олексій Яворський](#)

[У Києві з'явився мурал грузинського художника «Україна в моїх думках» \(ФОТО\). – Олексій](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[«Чілдрен Кінофест» проведе Дев'ятий дитячий кіноконкурс. – Олег Челяк](#)

[«Конвеєр помсти»: вийшов документальний фільм про прикордонників-операторів БПЛА](#)

[В Україні вийшов трейлер документального кіно про українські зимові традиції з Опика і Клопотенко. – Олексій](#)

[Ribbon та Decentralized Pictures оголосили конкурс проєктів короткометражних фільмів. – Мар'яна Зінченко](#)

[Український фільм «Назавжди-Назавжди» за два вікенди прокату зібрав 1,1 млн](#)

грн. – Дар'я Тарасова

Література. Книговидання

День другий. Завершення подорожі Київщиною: Біла Церква. – Світлана Тараторіна

Коло містами Львівщини: Самбір, Стрий, Дрогобич і Трускавець. – Світлана Тараторіна

В Україні збільшується кількість видавців та книгорозповсюджувачів

Музейна справа

Український дім відкриває виставку «Наїв вільний». – Ксенія Білаш

Охорона культурної спадщини

ЮНЕСКО визнало українську писанку культурним надбанням людства. – Марія Масюк

Дві майстрині з Рівненщини стали офіційними носійками традиції писанкарства в Україні

Прибутковий будинок на Хрещатику можуть внести до Держреєстру пам'яток. – Анна Рибальська

Кияни підписують петицію, аби зберегти єдину монументальну мозаїку Алли Горської на ресторані «Вітряк». – Ропасва Жанна

Міжнародне співробітництво

У Помпеях і музеї церковної спадщини у Вільнюсі з'явилися аудіогіди українською. – Дар'я Тарасова

Георгій Нарбут став «російським класиком» у шрифті від дизайнера з рф

Загальні питання

«російські класики сьогодні би аплодували, вітали та убивали нас»:
публіцист Юрій Макаров про деколонізацію мислення та «велику російську культуру». – Мирослава Барчук

Ю. Макаров – письменник, журналіст та публіцист, останню книгу якого – «Та невже! Книга особистих відкриттів» – присвячено феномену деколонізації мислення. В інтерв'ю він розповідає про підсвідомі травми українців, міф про величність російської культури та російську мову у побуті. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-rosiyski-klasiki-sogodni-bi-pleskali-vitali-ta-ubivali-nas-publitsist-yuriy-makarov-pro-dekolonizatsiyu-mislennya-ta-veliku-rosiysku-kulturu>

Виселяючи архів-музей літератури й мистецтва, влада загрожує національній безпеці – директорка. – Олеся Бойко

Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України (ЦДАМЛМ) продовжує боротися за своє приміщення – будівлю Бурси XVIII століття, розташовану на території заповідника «Софія Київська». Про це ідеться у відповіді директорки архіву О. Чижової на запит. «Ми вважаємо, що позов про виселення є загрозою національній безпеці України, кидає виклик засадам інформаційної безпеки України», – наголосила Чижова. «Фонди ЦДАМЛМ України є вагомою складовою частиною Національного архівного фонду, Державного музейного фонду України. Документальна спадщина, що зберігається в сховищах, належить до безцінних скарбів української духовності та ідентичності, національної пам'яті», – акцентують у ЦДАМЛМ. Архів розташовується в приміщенні Бурси вже понад 100 років, а з 1966 року, згідно з рішенням уряду, офіційно займає цю адресу як установа літературно-мистецького профілю. «Створений за рішенням уряду України і розміщений за адресою вул. Володимирська, 22-а, архів-музей уже 58 років виконує завдання та функції держави з управління архівною справою в галузі літератури і мистецтва», – підкреслюють в архіві. Попри це, у листопаді 2023 року Фонд державного майна України подав позов до Господарського суду Києва з вимогою виселити архів. Господарський суд ухвалив рішення на користь архіву, відмовивши у задоволенні позовних вимог. У серпні 2024 року Національний заповідник «Софія Київська» подав апеляцію, яку Північний апеляційний господарський суд розгляне 15 січня. Докладніше:

<https://chytomo.com/vyseljaiuchy-arkhiv-muzej-literatury-j-mystetstva-vlada-zahrozhuie-natsionalnij-bezpetsi-dyrektorka/>

Вшанування пам'яті

«Вінграновський-88» за участі Schmalgauzen: перший показ дипломного фільму письменника «Василь» і не тільки. – Оксана Заблоцька

Листопад – місяць народження українського письменника-шістдесятника М. Вінграновського. 30 листопада в столичному Будинку кіно відбувся меморіальний вечір, покликаний вшанувати 88-му річницю з уродин

митця. Авторка розповідає, як пройшов захід «Вінграновський-88» за участі гурту Schmalgauzen. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/893811-vingranovskij-88-za-ucasti-schmalgauzen-persij-pokaz-diplomnogo-filmu-pismennika-vasil-i-ne-tilki/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

«Українці стали лідерами у злочинності в Німеччині». Огляд російської дезінформації за 25 листопада – 1 грудня 2024 року. – Орест Сливенко

Протягом аналізованого періоду пропагандисти брехали, що українці стали лідерами «мігрантської злочинності» в Німеччині. А ще переповідали, як у росії створюють «асоціацію» фактчекерів. Докладніше:

<https://detector.media/monitorynh-internetu/article/235525/2024-12-04-ukraintsi-staly-lideramy-u-zlochynnosti-v-nimechchyni-oglyad-rosiyskoi-dezinformatsii-za-25-lystopada-1-grudnya-2024-roku/>

Україна обмежена в інструментах контрпропаганди на Заході. росія ж не обмежена нічим, – Віктор Березенко. – Олена Ярема

Прокремлівська російська пропаганда проводить агресивні кампанії в Європі та Сполучених Штатах, витрачаючи щороку близько 2 млрд доларів на дезінформацію західних демократій. У відповідь Україна проводить свої інформаційні кампанії, дослідження, вивчає всі ключові наративи, тригерні точки, консультує міжнародних партнерів з виявлення та протидії дезінформації. Про це в інтерв'ю «Телеграфу» розповів співзасновник Інституту когнітивного моделювання, соціальний технолог В. Березенко. За його словами, українські експерти й самі безпосередньо проводять інформаційні кампанії з протидії дезінформації. «Про інструментарій я не можу розказати, тому що в ЄС це дуже чутливе питання. І навіть коли ми працюємо по контрдезінформації, контрпропаганді, ми дуже обмежені у своїх інструментах. росіяни нічим не обмежені, вони можуть будь-що публікувати, робити будь-яку брехню. А ми, навіть співпрацюючи з офіційними європейськими інституціями, обмежені авторським правом, етичним кодексом ЄС. Тобто є дуже багато таких „але”», – зазначає Березенко. За його словами, навіть якщо комусь здається, що Заходу не потрібна така аналітика і він не планує боротися з російською пропагандою, це не є марним гаянням часу. «Якщо не я ходитиму в інституції у Брюсселі, щоб доносити нашу позицію, якщо цього не будуть робити наші колеги, якщо не будуть приїжджати наші офіційні представники влади, громадський сектор, приватні бізнеси, то ми дуже швидко програємо», – каже експерт. Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/235518/2024-12-03-ukraina-obmezhenav-instrumentakh-kontrpropagandy-na-zakhodi-rosiya-zh-ne-obmezhenanichym-viktor-berezenko/>

Центр нацспротиву: російські окупанти на ТОТ Донеччини проводять лекції про шкоду західного кіно. – Валерія Буняк

На тимчасово окупованих територіях Донецької області російські окупанти «борються» із західним кіно, проводячи лекції серед молоді про

шкоду європейської та американської «пропаганди» свободи. Про це повідомив Центр національного спротиву. За даними українського підпілля, організатором лекцій стала пропагандистська організація «Знание». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235484/2024-12-03-tsentr-natssprotyvu-rosiyski-okupanty-na-tot-donechchyny-provodyat-lektsii-pro-shkodu-zakhidnogo-kino/>

Медіа

У Верховній Раді відкрили виставку, присвячену загиблим через російську агресію медійникам. – Валерія Буняк

У кулуарах Верховної Ради України відкрито виставку, присвячену медійникам, які загинули через російську агресію з 2014 року, повідомив ІМІ, який організував захід спільно з Премією імені Георгія Гонгадзе та Українським ПЕН у межах проекту REСвієм. Вона триватиме до кінця року. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235492/2024-12-03-u-verkhovniy-radi-vidkryly-vystavku-prysvyachenu-zagyblym-cherez-rosiysku-agresiyu-mediynukam/>

Мовні питання

Оголосили результати Радіодиктанту національної єдності 2024: хто перемогли. – Поліна Горлач

4 грудня оголошено імена тих, хто найкраще написали цьогорічний Радіодиктант національної єдності. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/894509-ogolosili-rezultati-radiodiktantu-nacionalnoi-ednosti-2024-hto-peremogli/>

Креативні індустрії

«Стіни, що дихають» від української студії отримали міжнародну премію (ФОТО). – Микита Кишиневський

Проект від МАКННО Studio переміг на Dezeen Awards, премії від британського журналу Dezeen, яку щорічно присуджують за найкращі досягнення у сфері дизайну та архітектури, у категорії «Дизайн поверхонь». У цій категорії змагалися 4130 проєктів із 82 країн світу. Докладніше:

<https://shotam.info/stiny-shcho-dykhaiut-vid-ukrainskoi-studii-otrymaly-mizhnarodnu-premiu-foto/>

Благодійність

Поезія, що документує війну: в Києві читатимуть вірші українською, англійською та польською мовою та збиратимуть на ЗСУ

5 грудня у київському просторі PEN Ukraine українські поетки І. Цілик та Я. Черногуз разом із польсько-норвезьким поетом ariel rosé прочитають власні поетичні твори українською, англійською та польською мовами. Це поезія, яка документує війну та її наслідки, звертається як до трагедій, так і до світла життя у складних обставинах. Подія відбудуватиметься у партнерстві з INDEX, культурно-дослідницькою інституцією, створеною у Львові для посилення

українського інтелектуального авангарду, поглиблення знань про Україну в світі, об'єднання ініціатив, що документують російську війну проти України. У рамках цього заходу підтримують збір для закупівлі автівок та інших корисних речей для ЗСУ, який організовує Kult.Podcast – подкаст про культуру, літературу та філософію. Автори Kult.Podcast – літературознавиця Т. Огаркова та філософ В. Єрмоленко. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-poeziya-shcho-dokumentue-viynu-v-kiievi-chitatimut-virshi-ukrainskoyu-angliyskoyu-ta-polskoyu-movoyu-ta-zbiratimut-na-zsu>

Rohata Zhaba, хейтспіч, Мотор'ролла та Bah.Roma: у Києві пройде благодійний фестиваль Бешкет. – Марічка Максимець

20 грудня у київському Origin Stage відбудеться музичний благодійний захід «Бешкет». Серед учасників події – «Мотор'ролла», Bah.Roma, Rohata Zhaba, хейтспіч, а також Є. Галич, який буде ведучим аукціонів. 100 відсотків прибутку фестивалю віддадуть на потреби Збройних сил України. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/beshkeat/>

Синтез мистецтв

У Києві покажуть пластично-поетичний перформанс про внутрішню опору «ІІІ MOVA». – Катерина Кадакова

Перформанс, що проходитиме 18 грудня у Київському муніципальному академічному театрі опери та балету (Київській опері), має на меті показати внутрішню боротьбу між теплими ностальгічними спогадами та свідомою рішучістю відмовитися від усього, що пов'язане з російською субкультурою та пропагандистськими наративами. Режисерка – К. Кузнецова. Докладніше:

<https://divoche.media/2024/12/03/u-kyievi-pokazhut-plastychno-poetychnyy-performans-pro-vnutrishniu-oporu-yiyi-mova/>

Театр

«Театр – це не розвага». Огляд нагородження переможців Фестивалю-премії ГРА. – Юлія Ліннік

2 грудня Фестиваль-премія ГРА назвала найкращі театральні вистави 2024. Авторка розповідає про нові тенденції в українському театрі, які засвідчили переможці й переможниці премії. Та про драматургію церемонії нагородження, яка від цих тенденцій відстала років на 30. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/festival-premiya-gra-yak-vidbuvalas-ceremoniya-reportazh-up-305186/>

У київському Центрі Курбаса покажуть VR-виставу «Книги Якова» за романом Ольги Токарчук. – Ксенія Білаш

6, 7 та 8 грудня у Центрі Леся Курбаса проходять покази театального проєкту «Books of Jacob» («Книги Якова»), організовані експериментальним театральним клубом НАШі та американським експериментальним театром La MaMa. Покази відбудуться водночас на сценах семи країн – в Україні, США, Польщі, Сербії, Грузії, Казахстані і Греції. «Books of Jacob» – це кабалістична вистава за романом польської письменниці,

нобелівської лауреатки Ольги Токарчук, створена у форматі VR. Концепцію вистави, режисуру і VR-дизайн зробив польський театральний режисер Кшиштоф Гарбачевський, відомий експериментами з поєднання театру і технологій. У 2023 році він вперше показав у La MaMa виставу «Books of Jacob», поєднавши фізичний театр і віртуальну реальність. Режисеркою української частини «Книг Якова» виступила Р. Соутус. Головні ролі виконують Ю. Ліннік (театральне бюро «Тіньова», театр «Нафта») і А. Слісаренко («Культурний погляд», Харків, театр «Варта», Львів). Глядачі матимуть можливість зануритися у цю виставу через VRChat або побачити її на реальній сцені. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/12/04/648430_kiivskomu_tsentri_kurbasa_pokazhut.html

Харківський театр «Нафта» готує прем'єру про Салтівку 1990-х. – Ксенія Білаш

13 грудня у Центрі сучасної культури Some People в Харкові незалежний театр «Нафта» покаже прем'єру квест-вистави «Таємний всесвіт Антена Вузлика». Автор ідеї, режисер та актор вистави А. Вусик пропонує осмислити перші 10 років незалежної України через призму особистої, майже реальної історії. Вистава є продовженням автобіографічної трилогії А. Вусика про Харків і митця в ньому. Цикл розпочався виставою-концертом «Веселка на Салтівці» у 2023 році. За рік існування «Веселку» було показано в Києві, Львові, Дніпрі, Івано-Франківську та Кельні (Німеччина). За цю роботу її автор, А. Вусик, отримав театральну премію імені Леся Курбаса. «Веселка» також отримала відзнаку 6-го фестивалю-премії ГРА за перемогу в номінації «За найкращу виставу на перетині театральних жанрів, мистецького синтезу і перформативних форм». Третю, завершальну виставу циклу, театр запланував на 2025 рік. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/12/03/648326_harkivskiy_teatr_nafta_gotuie.html

Хореографічне мистецтво

«Ми залишаємо багато простору глядачу для власної інтерпретації». – Софія Сіренко

В Івано-Франківську в межах шостого фестивалю-премії ГРА відбувся показ пластичної вистави «Косачка». Продюсерка проекту П. Булат та режисерка Ю. Лопата в інтерв'ю розповідають про появу вистави, її сенси та резиденцію для жінок-військових. Докладніше:

<https://postimpreza.org/talsk/my-zalyshaiemo-bahato-prostoru-hliadachu-dlia-vlasnoi-interpretatsii>

Музика

«Я грав музику для народу України». – Вікторія Антошевська

5 та 6 грудня Львівський органний зал запрошує на ексклюзивну програму «Литовський авангард» за участі знаних музикантів з Вільнюса – флейтиста Вітаутаса Ошкініса, скрипальки Діманте Меркявічюте та органіста

Бенаса Йонушаса (орган). Вітаутас Ошкініс, який вже втретє виступатиме на сцені Львівського органного залу, в інтерв'ю розповідає про виступи в Україні під час повномасштабної війни. Докладніше:

https://zaxid.net/ya_grav_muziku_dlya_narodu_ukrayini_n1599052

У Львові й Києві скрипалька Соломія Івахів презентує альбом «Українське Різдво», виданий у США. – Андріана Стахів

Альбом об'єднав 12 українських різдвяних мелодій в аранжуванні композитора Б. Кривоуста та виконанні званої у світі скрипальки, заслуженої артистки України С. Івахів. Ці святкові композиції вона записала разом із симфонічним оркестром Львівської національної філармонії під диригуванням С. Хоровця. Івахів поставила собі за мету познайомити світ з українською різдвяною музикою. Зокрема до списку увійшли «По всьому світу стала новина», «Добрий вечір тобі!», «Бог ся рождає», «Що то за предиво», «Нова радість стала», «Слава во вишніх Богу», «Народився Бог на санях». Завдяки відомій американській дистрибуційній компанії Naxos альбом «Ukrainian Christmas», тобто «Українське Різдво», розлетівся до сотень бібліотек. Його також можна знайти на усіх стримінгових платформах, зокрема Apple Music, Spotify, iTunes та YouTube. Почути наживо виконання колядок з альбому поціновувачі музики зможуть 13 грудня у Києві та 15 грудня у Львові. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-u-lvovi-y-kievi-skripalka-solomiya-ivakhiv-prezentue-albom-ukrainske-rizdvo-vidaniy-u-ssha>

Візуальні мистецтва

Як Україна лишилася непоміченою на бієнале сучасного мистецтва Manifesta 2024. – Катерина Підгайна

Авторка аналізує, чому на цьогорічній Manifesta – пересувній бієнале сучасного мистецтва – українська присутність була невиразною. І чи могла вона бути іншою. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-ukrajina-lishilasya-nepomichenoyu-na-biyenale-suchasnogo-mistetva-manifesta-2024-305182/>

Біля Золотих Воріт відкрили інсталяцію, присвячену інклюзивності (ФОТО). – Олексій Яворський

Біля Золотих воріт з'явився новий символ інклюзивності – артоб'єкт «Ключ Києва», виготовлений із 12 тисяч елементів. Урочисте відкриття відбулося 3 грудня, у Міжнародний день людей з інвалідністю. За словами авторів із мистецького об'єднання «12», 300-кілограмовий ключ має нагадувати про важливість доступності міського простору для людей з інвалідністю. Поруч із ключем встановили банер із зображенням київського князя Ярослава Мудрого, який сидить у кріслі колісному. Сотні киян приносили свої ключі протягом місяця. Кожен із цих ключів символізує важливість відкритих дверей для всіх без винятку. Джерело:

<https://shotan.info/bilia-zolotykh-vorit-vidkryly-instaliatsiiu-prysviachenu-inkliuzyvnosti-foto/>

У Києві з'явився мурал грузинського художника «Україна в моїх думках» (ФОТО). – Олексій

Новий стінопис грузинського художника Автанділа Гургенідзе прикрасив територію Тренінгового центру прокурорів України у Києві, неподалік від станції метро «Лук'янівська». Гургенідзе відомий своїми мистецькими проектами в Україні. У 2015 році він займався розписом літака АН-24 в аеропорту «Київ». Цього разу художник створив роботу, яка стала для нього особливою, бо це перша картина, якій митець дав власну назву. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kyievi-z-iavyvsia-mural-hruzynskoho-khudozhnyka-ukraina-v-moikh-dumkakh-foto/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

«Чілдрен Кінофест» проведе Дев'ятий дитячий кіноконкурс. – Олег Челяк

Під час «Чілдрен Кінофесту 2025» вдев'яте триватиме Конкурс короткометражних фільмів, знятих дітьми віком 7–14 років. Для участі у ньому потрібно подати фільми, які тривають від 1 до 8 хвилин, будь-яких жанрів і тематик (анімаційні, ігрові фільми). Готове відео потрібно завантажити на один із безкоштовних онлайн-сервісів та заповнити заявку, де також розміщено правила. Прийом заявок триває з 3 грудня до 4 травня 2025 року. Учасник чи учасниця конкурсу може подати до 5 робіт. Короткий список фіналістів оголосить журі. Добірку з фільмів фіналістів конкурсу покажуть на дванадцятому «Чілдрен кінофесті». Переможців оголосять 8 червня 2025 року на церемонії закриття фестивалю. У категорії «Найкращий фільм» нагорода становитиме 10 000 грн, приз глядацьких симпатій – 7000 грн, а за найкращі анімаційні фільми у категоріях 7–10 та 11–14 років – 5000 грн. Усіх переможців також відзначать почесними дипломами. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/894239-cildren-kinofest-provede-devatij-ditacij-kinokonkurs/>

«Конвеєр помсти»: вийшов документальний фільм про прикордонників-операторів БПЛА

На YouTube відбулася прем'єра документального фільму «Конвеєр помсти» про прикордонників-операторів БПЛА, який показує деталі з життя бійців, що зазвичай залишаються за кадром, та наскільки небезпечною може бути робота пілотів БПЛА на передовій. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/konveier-pomsty-dokumentalny-film/>

В Україні вийшов трейлер документального кіно про українські зимові традиції з Онука і Клопотенко. – Олексій

Українська музикантка Н. Жижченко (Онука), шеф-кухар Є. Клопотенко та художниця-костюмерка Л. Патока стали головними героями документального проекту «Запал» про українські зимові традиції. Вони вирушили у подорож західними регіонами України, щоб «дослідити забуті зимові традиції української

гастрономії, музики й стилю». Перший випуск серії під назвою «Запал. Маланка» розповідь про різдвяні обряди, колоритні звичаї та унікальні елементи української зимової культури. Прем'єра епізоду відбудеться 10 грудня. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-vyushov-treyler-dokumentalnoho-kino-pro-ukrainski-zymovi-tradytsii-z-onuka-i-klopotenko/>

Ribbon та Decentralized Pictures оголосили конкурс проєктів короткометражних фільмів. – Мар'яна Зінченко

Ribbon у співпраці з Decentralized Pictures та «Група Кінотрон» запускають конкурс «Повний Короткий» («Full Short»), спрямований на підтримку українських кінематографістів та кінематографісток через надання необхідного фінансування, наставництва та можливостей професійного розвитку для чотирьох переможців та переможниць. Обраним переможцям буде надано фінансування розміром 20 000 \$ на створення короткометражного фільму в Україні. Заявки оцінюватиме журі, до складу якого увійдуть члени правління DCP та відомі представники кіноспільноти України. Докладніше про умови участі:

<https://detector.media/infospace/article/235533/2024-12-04-ribbon-ta-decentralized-pictures-ogolosyly-konkurs-proiektiv-korotkometrazhnykh-filmiv/>

Український фільм «Назавжди-Назавжди» за два вікенди прокату зібрав 1,1 млн грн. – Дар'я Тарасова

Фільм «Назавжди-Назавжди», створений у копродукції України та Нідерландів, після другого вікенду прокату зібрав 1 123 331 грн. За цей період драму режисерки А. Бурячкової подивилися 6746 глядачів в Україні. Докладніше:

<https://espresso.tv/kino-ukrainskiy-film-nazavzhdi-nazavzhdi-za-dva-vikendi-prokату-zibrav-1-1-mln-grn>

Література. Книговидання

День другий. Завершення подорожі Київщиною: Біла Церква. – Світлана Тараторіна

«Фантастична Україна» – це десять літературних заходів у десяти містах нашої держави, які об'єднали українських читачів і читачок навколо сучасної фантастики, проблем літературної творчості під час війни та світових трендів. Проєкт реалізовано в межах мистецького конкурсу Українського інституту книги. Протягом вересня–жовтня письменниці й засновниці спільноти «Фантастичні talk(s)» С. Тараторіна, Н. Довгопол, І. Грабовська, Н. Матолінець і Д. Піскозуб провели зустрічі в бібліотеках і волонтерських книжкових просторах Київщини, Львівщини, Вінниччини та Житомирщини. Про власні враження від другого дня туру й читацьку аудиторію, яка чекала на письменниць у Білій Церкві, розповідають у своїх щоденниках Тараторіна та Довгопол. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/books/den-drugyj-zavershennya-podorozhi-kyuyivshhynoyu-bila-czerkva/>

Коло містами Львівщини: Самбір, Стрий, Дрогобич і Трускавець. – Світлана Тараторіна

У своїх щоденниках письменниці проєкту «Фантастичні talk(s)» поділилися враженнями про бібліотеки, їхніх працівниць та аудиторію, з якою поспілкувалися на зустрічах. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/books/kolo-mistamy-lvivshhyny-sambir-stryj-drogobych-i-truskavec/>

В Україні збільшується кількість видавців та книгорозповсюджувачів

У листопаді до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції, який веде Держкомтелерадіо, внесено 22 суб'єкти видавничої справи. Загалом в Україні станом на 1 грудня зареєстровано 8585 видавців та книгорозповсюджувачів. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/765188-v-ukraini-zbilshuetsya-kilkist-vidavtsiv-ta-knigorozpovsyudzhuvachiv>

Музейна справа

Український дім відкриває виставку «Наїв вільний». – Ксенія Білаш

Проєкт представить понад 300 унікальних творів українського наївного мистецтва з колекції Фонду Миколи Бабака. М. Бабак – художник, представник «Нової хвилі». Відомий участю у 51-й Венеційській бієнале (2005) з проєктом «Діти твої, Україно» та роботою у тандемі Бабак-Матвеев спільно з художником Є. Матвеевим. Колекція Фонду Миколи Бабака нараховує більше 10000 артефактів (народна ікона Середньої Наддніпрянщини XVIII–XX ст., народна картина XX ст., сільська фотографія XIX–XX ст., скрині, вишитий одяг та текстиль, гончарство та скло, інші вжиткові речі). Виставка працюватиме з 12 грудня до 2 лютого. Куратори: М. Бабак, Т. Волошина, В. Ганечко, А. Гришанова. Джерело:

https://lb.ua/culture/2024/12/03/648320_ukrainskiy_dim_vidkrivaie_vistavku.html

Охорона культурної спадщини

ЮНЕСКО визнало українську писанку культурним надбанням людства. – Марія Масюк

3 грудня на 19-й сесії Міжурядового комітету ЮНЕСКО з питань нематеріальної культурної спадщини, яка відбулася у Парагваї, українську писанку внесено до списку нематеріальної культурної спадщини людства. Пресслужба Міністерства культури та стратегічних комунікацій повідомила, що це перший міжнародний елемент від України, який зареєстрували спільно з Естонією. Робота над номінацією розпочалася 2017 року після зустрічі представників Мінкульту з українською діаспорою в Естонії. Основу номінації «Писанка: українська традиція і мистецтво оздоблення яєць» становлять три елементи: «Українська писанка: традиція і мистецтво», що об'єднує спільноти з усіх областей України; «Традиція гуцульської писанки»; «Українська писанка, традиція і мистецтво оздоблення Великодніх яєць», що включений до

Національного списку елементів нематеріальної культурної спадщини Естонії. У Мінкульті додають, що репрезентативний список нематеріальної культурної спадщини людства включає 611 елементів, що відповідають п'ятьом регіонам і 140 державам-учасницям Конвенції. Від України у 2013 році до списку включили традиції петриківського розпису, у 2019 році – косівську кераміку, а 2021 року – кримськотатарський орнамент Орънек. Докладніше:

https://zaxid.net/yunesko_viznalo_ukrayinsku_pisanku_kulturnim_nadbannya_m_lyudstva_n1599103

Дві майстрині з Рівненщини стали офіційними носійками традиції писанкарства в Україні

В. Степанюк та Н. Дребот з Рівненщини визнані офіційними носійками традиції писанкарства в Україні. Рівненський обласний центр народної творчості та обласне управління культури й туризму рекомендували майстринь не лише як практиків, але і як професійних дослідниць традиції писанкарства на Рівненщині, які всю свою мистецьку та етнографічну роботу присвятили саме розвитку традиції. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/765437-dvi-maystrini-z-rivnenshchini-stali-ofitsiynimi-nosiykami-traditsii-pisankarstva-v-ukraini>

Прибутковий будинок на Хрещатику можуть внести до Держреєстру пам'яток. – Анна Рибальська

Прокуратура звернулася до Київського окружного адміністративного суду із позовом до Мінкульту, яким просить внести прибутковий будинок по вул. Хрещатик, 48, до Державного реєстру нерухомих пам'яток за категорією місцевого значення. Зазначається, що будівля репрезентує архітектурну спадщину Києва кінця XIX століття та належить до цінних зразків житлової архітектури міста доби історизму. Докладніше:

<https://suspilne.media/kyiv/894567-pributkovij-budinok-na-hresatiku-mozut-vnesti-do-derzreestru-pamatok/>

Кияни підписують петицію, аби зберегти єдину монументальну мозаїку Алли Горської на ресторані «Вітряк». – Ропяєва Жанна

Згідно з петицією № 13281, розміщеною на сайті Київської міської ради, автор С. Гришин пропонує столичній владі вжити низку заходів для захисту панно і будівлі. Зокрема, він закликає укласти відповідні угоди з власником, провести реставрацію мозаїки, захистити її броньованим склом, встановити таблички з інформацією про правовий статус об'єкта, розмістити його на культурних мапах Києва й України та облаштувати відеоспостереження. До ініціативи долучився Фонд Алли Горської та Віктора Зарецького, наголошуючи, що мозаїка «Вітер» є єдиною монументальною роботою Горської у столиці, створеною у співпраці з В. Зарецьким та Б. Плаксієм. Вона є цінною частиною української культурної спадщини, що потребує негайного захисту, адже частину панно вже втрачено. Докладніше:

<https://bit.ua/2024/12/kyyany-pidpysuyut-petytsiyu-aby-zberegty-yedynu-monumentalnu-mozayiku-ally-gorskoyi-na-restorani-vitryak/>

Міжнародне співробітництво

У Помпеях і музеї церковної спадщини у Вільнюсі з'явилися аудіогіди українською. – Дар'я Тарасова

У ще двох музеях світу з'явилися аудіогіди українською мовою. Наразі у проєкті з українізації світових пам'яток їх налічується 95 у 50 країнах світу. Останніми з доданих стали археологічний парк Помпеї в Неаполі, Італія, та музеї церковної спадщини (Važnytinio paveldo muziejus) у Вільнюсі, Литва. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-u-pompeyakh-i-muzei-tserkovnoi-spadshchini-u-vilnyusi-zyavilisya-audiogidi-ukrainskoyu>

Георгій Нарбут став «російським класиком» у шрифті від дизайнера з рф
російський дизайнер А. Шиманов створив шрифт «Суржик», натхненний спадщиною Г. Нарбута, якого Шиманов записав до «великих російських художників і шрифтярів». «Нарбут – автор, який виріс на російському культурному коді, ввібрав у себе російську класику і став під кінець життя українським націоналістом. Нарбут без жодного сумніву батько української графіки, як радянської, так і націоналістичної. Прибери Нарбута – українська типографіка, як відмінний від загальноросійського вигляд літер, зникне в мить. Але самі букви Нарбута за походженням російські», – написав у своєму дописі Шиманов. Окрім того, він пропонує не віддавати «російського класика у виключне користування українським націоналістам», адже «„київська” спадщина Нарбута значно програє кількісно спадщині його російського і радянського періоду». Докладніше:

<https://chytomo.com/heorhij-narbut-stav-rosijskym-klasykom-u-shryfti-vid-dyzajnera-z-rf/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm